

P.Z. br. 716

VLADA REPUBLIKE HRVATSKE

Klasa: 022-03/14-12/55
Urbroj: 50301-04/12-15-5
Zagreb, 15. siječnja 2015.

REPUBLIKA HRVATSKA		
65 - HRVATSKI SABOR		
ZAGREB, Trg Sv. Marka 6		
Prilijeno:	15-01-2015	
Klasifikacijska oznaka:	Org. jed.	
120-02/14-01/02	65	
Uredbeni broj:	Pril.	Vrij.
50-15-04	-	-

✓ **PREDSJEDNIKU HRVATSKOGA SABORA**

Predmet: Prijedlog zakona o sustavu plaća u javnim službama (predlagateljica: dr. sc. Martina Dalić, zastupnica u Hrvatskome saboru) - mišljenje Vlade

Veza: Pismo Hrvatskoga sabora, klase: 120-02/14-01/02, urbroja: 65-14-03, od 9. listopada 2014. godine

Na temelju članka 122. stavka 2. Poslovnika Hrvatskoga sabora (Narodne novine, broj 81/2013), Vlada Republike Hrvatske o Prijedlogu zakona o sustavu plaća u javnim službama (predlagateljica: dr. sc. Martina Dalić, zastupnica u Hrvatskome saboru), daje sljedeće

MIŠLJENJE

Vlada Republike Hrvatske predlaže Hrvatskome saboru da ne prihvati Prijedlog zakona o sustavu plaća u javnim službama, koji je predsjedniku Hrvatskoga sabora podnijela dr. sc. Martina Dalić, zastupnica u Hrvatskome saboru, aktom od 9. listopada 2014. godine, iz sljedećih razloga:

Vlada Republike Hrvatske načelno podržava namjeru predlagateljice koja je usmjerena na reformu sustava plaća u javnim službama te nagrađivanje službenika i namještenika temeljem rezultata rada i stručnosti, međutim, Vlada je mišljenja da predmetni Prijedlog zakona u ovom obliku nije ni nomotehnički ni sadržajno prihvatljiv, budući da nije dovoljno razrađen i precizan, nije jasno definirao pojam plaća, platnih razreda i platnih stupnjeva, napredovanja, sustav ocjenjivanja i ostale vezane institute, a njegove odredbe nisu usklađene međusobno i s odredbama posebnih zakona.

Nadalje, predloženim zakonom nije na prihvatljiv način uređeno područje plaća i materijalnih prava radnika koji imaju ugovorni, a ne statusni radni odnos, te je u odnosu na njih postupak ocjenjivanja, prenijet iz sustava državnih službi, u cijelosti neprimjenjiv, jer bi se prilikom svakog napredovanja ili nazadovanja u plaći trebao donositi upravni akt na kojega bi radnik imao pravo žalbe, a što za sustav radnopravnih odnosa utemeljenih na Zakonu o radu uopće nije moguće, budući da bi izmjena ugovorene plaće nužno značila izmjenu ugovora o radu.

Također, nisu prikazana sredstva potrebna za provođenje zakona, posebno imajući u vidu činjenicu da se uvodi 15 platnih razreda s 12 platnih stupnjeva. S obzirom na to da su pojmovi platnih razreda i platnih stupnjeva novi pojmovi, Vlada Republike Hrvatske smatra da oni nisu dovoljno jasno definirani. Uz to, nije uzeto u obzir da postoji mogućnost stjecanja viših zvanja prema posebnim propisima za pojedina područja, što bi zahtijevalo osiguranje dodatnih sredstava, te nije uzeta u obzir činjenica da su na snazi granski kolektivni ugovori koji predviđaju dodatke na plaću. Potrebno je ukazati i na to da bi prihvaćanje predloženog zakona ograničilo ili znatno smanjilo slobodu kolektivnog pregovaranja oko materijalnih prava zaposlenika koja se temeljem općih propisa o radu uobičajeno ugovaraju kolektivnim ugovorima, jer se njime propisuju dodaci na plaću po svim mogućim osnovama. Također, Vlada Republike Hrvatske smatra i da bi se ovakav zakon trebao donositi uz sudjelovanje sindikata, službenika te ostale zainteresirane javnosti.

Osim toga, predmetni Prijedlog zakona nije prilagođen posebnostima pojedinih sustava, primjerice, sustava znanosti i visokog obrazovanja ili sustava zdravstva. Istovremeno, nije vidljivo da li bi posebnosti pojedinih sustava bile regulirane nekim drugim zakonom ili podzakonskim aktom, a što je, s obzirom na specifičnosti pojedinih sustava, izuzetno bitno. Također, Vlada Republike Hrvatske smatra da je preširoko određena definicija javnih službi, jer u javne službe nije opravdano uvrstiti "druge ustanove i trgovačka društva čiji se financijski planovi konsolidiraju s državnim proračunom". Međutim, potrebno je napomenuti da u javne službe spadaju i Hrvatski zavod za mirovinsko osiguranje, Hrvatski zavod za zdravstveno osiguranje i Hrvatski zavod za zapošljavanje. Osim toga, preširoko je određena definicija javnih službenika ("svi radnici u javnim službama"), pa iz navedene definicije proizlazi da u javne službenike spadaju i namještenici.

Vlada Republike Hrvatske načelno podržava prijedlog platnog sustava prema modelu platnih razreda i platnih stupnjeva, koji se, između ostaloga, već duži niz godina razmatra u različitim povjerenstvima za izradu zakona o plaćama (u državnoj službi i/ili javnim službama ili javnom sektoru). Međutim, predloženi sustav platnih razreda i platnih stupnjeva trebalo je detaljnije razraditi, budući da ovisnost plaće o ocjeni može dovesti do subjektivne ocjene radne uspješnosti (kvalitete rada) službenika i ovisnosti službenika o nadređenom koji ocjenjuje njegov rad. Stoga je posebnu pažnju trebalo posvetiti definiranju kriterija za ocjenjivanje radne uspješnosti službenika, jer su ocjene temelj za promicanje u plaći, a kriterije za ocjenjivanje radne uspješnosti trebalo je odrediti tako da se subjektivnost u ocjenjivanju svede na najmanju moguću mjeru.

Nadalje, predlaže se ocjenjivanje koje bi se temeljilo na mjerljivim pokazateljima radne uspješnosti (npr. za nastavnika: uspješnost učenika na standardiziranim testovima, brojem natjecanja i uspješnosti na natjecanjima i sl.). Time se želi izbjeći način ocjenjivanja koji se temelji isključivo na mišljenju rukovodećeg službenika, što je u mnogim slučajevima bilo podložno subjektivnoj procjeni nadređenog službenika. Međutim, u Prijedlogu zakona nije jasno navedeno prema kojim bi se kriterijima mjerila radna uspješnost,

posebice za ona radna mjesta kod kojih to po prirodi stvari nije moguće (npr. radna mjesta učitelja koji rade s učenicima s većim teškoćama u razvoju, radna mjesta stručnih suradnika i dr.). Osim toga, postupak "utvrđivanja ciljanih rezultata" dodatno bi otežao rad službenika i namještenika zbog povećanog internog administriranja, pri čemu je potrebno voditi računa o tome da je često gotovo nemoguće dodijeliti sve poslove prema opisu radnog mjesta i opisu poslova zaposlenika, što može imati za posljedicu teško utvrdive objektivne i mjerljive pokazatelje uspješnosti.

Prijedlogom zakona predlaže se ukidanje dodatka na staž od 0,5% godišnje, što nije prihvatljivo, jer bi ukidanjem dodatka na staž najviše bili zakinuti službenici s većim brojem godina radnog staža. Najviše nagrađeni bi bili oni službenici koji bi dva puta uzastopno bili ocijenjeni ocjenom "izvrstan", odnosno tri puta uzastopno ocijenjeni ocjenom "primjeran", kojima bi na taj način plaća rasla brže nego što bi to bilo uz uvećanje od 0,5% po godini staža. Osim toga, najboljih službenika prema ovom Prijedlogu zakona moglo bi biti svega 6% (ocijenjenih ocjenom "izuzetan"), odnosno 12% (ocijenjenih ocjenom "primjeran"). Vlada Republike Hrvatske smatra neopravdanim ograničavanje broja radnika koji bi bili ocijenjeni ocjenom "izuzetan/primjeran" na godišnjoj razini. Iako bi se navedeno moglo opravdati s financijskog stajališta, navedeno ograničenje moglo bi imati za posljedicu neobjektivno ocjenjivanje usmjereno postizanju propisanih kvota. Vlada Republike Hrvatske napominje da takva distribucija ocjena nije dobro osmišljena, te da je riječ o ograničavajućoj odredbi kojom bi se negativno utjecalo na učinkovitost i motiviranost zaposlenih, a unaprijed određeni postotak najbolje ocijenjenih nije u skladu s ciljevima koje predlagateljica navodno želi postići. Također, nije precizirano odnose li se navedena ograničenja na ukupan broj zaposlenih u instituciji ili u pojedinoj ustrojstvenoj jedinici.

Zaključno, potrebno je naglasiti da je potrebu reforme sustava plaća prepoznala i Vlada Republike Hrvatske, tako da nadležna tijela u suradnji sa socijalnim partnerima razmatraju uređivanje ove materije. Međutim, prije izmjene postojećeg sustava temeljenog na koeficijentima, u novi sustav platnih razreda, potrebno je izvršiti analizu, te preispitati i uskladiti postojeće koeficijente složenosti poslova radnih mjesta u javnim službama i državnoj službi.

Osim toga, nadležna tijela intenzivno rade na usklađivanju koeficijenata od uspostave Centralnog obračuna plaća, temeljem kojeg su postale jasne i vidljive sve dosadašnje neusklađenosti kao i razlike u koeficijentima složenosti poslova za ista radna mjesta u javnim i državnim službama. Isto tako, pripremljen je radni materijal nacрта prijedloga zakona koji bi uređivao ovu materiju, a kojim bi se na jedinstven način uredio sustav plaća u javnom sektoru tako da se temelji na jednakosti plaća (jednaka plaća za jednak rad, odnosno rad jednake vrijednosti).

Slijedom svega navedenoga, a uzimajući u obzir činjenicu da središnja tijela državne uprave u suradnji sa socijalnim partnerima pripremaju zakon koji bi regulirao sve plaće u javnom sektoru, Vlada Republike Hrvatske ne podržava predmetni Prijedlog zakona o sustavu plaća u javnim službama.

Kako Vlada Republike Hrvatske ne podržava Prijedlog zakona, ne smatra potrebnim detaljno obrazložiti nedostatke normativnog dijela Prijedloga zakona.

Za svoje predstavnike, koji će u njezino ime sudjelovati u radu Hrvatskoga sabora i njegovih radnih tijela, Vlada je odredila mr. sc. Borisa Lalovca, ministra financija, prof. dr. sc. Miranda Mrića, dr. med., ministra rada i mirovinskoga sustava, Arsena Bauka, ministra uprave, Igora Rađenovića, zamjenika ministra financija, Božidara Štubelja, zamjenika ministra rada i mirovinskoga sustava, dr. sc. Zorana Pičuljana, zamjenika ministra uprave, Marinu Kasunić Peris, pomoćnicu ministra rada i mirovinskoga sustava, te Borisa Miloševića, pomoćnika ministra uprave.

